

Undervisningsbeskrivelse EO 2025-26

Generelt om EO

ErhvervsOmrådet [EO] afvikles hen over hele det studieforberevende år. EO skal sikre, at eleverne gradvist bliver klædt på til at skrive og gå til eksamen i EOP. EO er opdelt i fire individuelle forløb, hhv. EO0, EO1, EO2 og EOP. Forløbene er struktureret sådan, at eleverne oplever en progressiv udvikling i deres selvstændige studiekompetence, idet forløbene dog fortsat afsluttes hver for sig. Derfor adskiller de sig også fra hinanden mht. emne, fag, omfang og arbejdsform. EO0, EO1 og EO2 afvikles i efterårssemestret, mens EOP afvikles i forårssemestret.

Erhvervsområdet skal for den enkelte elev ses i sammenhæng med dennes uddannelsesretning, hhv. detail, handel eller kontor. Eleverne er således blevet opfordret til i videst muligt omfang at få de forskellige EO-forløb til at tage afsæt i deres respektive uddannelsesretninger. Først og fremmest vil elevernes valg af problemstilling bidrage til, at EO-arbejdet tager et uddannelsesrelevant afsæt. Eleverne kan således lade sig inspirere af USF-forløbet på GF2, hvor de respektive kompetencemål peger eleverne i retning af relevante problemkomplekser.

Valg af casevirksomhed eller genstandsfelt kan imidlertid også understøtte intentionen om at tone EO-arbejdet i en retning, der afspejler elevernes uddannelsesspeciale. Nogle virksomheder eller emneområder er mere oplagte til nogle uddannelsesretninger end andre. Detaileleven vil formentlig kunne finde mange interessante problemstillinger i virksomheder, såsom Matas, Coop, H&M m.fl.; ligesom handelseleven på samme måde vil kunne arbejde problembaseret med virksomheder, såsom Dagrofa, Sanistål og XL-byg, der helt eller delvist henvender sig til B2B-markedet. Endelig vil kontorelever kunne arbejde med både kommercielle virksomheder såsom Blue Water, Everllence og HjulmandKaptain; ligesom kontorelever desforuden vil kunne arbejde med mindre kommercielle organisationer, såsom Frederikshavn Rådhus eller Flådestationen i Frederikshavn.

Henvisningen til at tone EO-arbejdet ift. elevernes respektive studieretning skal alene ses som en opfordring. Eleverne har imidlertid frihed til at vælge problemstillinger eller casevirksomheder inden for andre brancher – en frihed der skal ses i lyset af, at EUX-elever efter endt uddannelse har skiftekompetence og dermed frihed til at søge lærepladser inden for både detail, handel og kontor. Eleverne kan således med fordel anvende EO-forløbene til at øge kendskabet til en bestemt branche og derigennem opnå en større afklaring. Eleverne skal desuden være opmærksomme på, at nogle virksomheder tilbyder lærepladser inden for flere uddannelsesretninger. Det er f.eks. tilfældet inden for bygge- og trælasthandlen, hvor man både finder detail-, handels- og kontorelevpladser.

Undervisningsbeskrivelse EO 2025-26

EO0

EO0 (ErhvervsOmråde0) er det første forløb i EO (ErhvervsOmrådet). I dette forløb skal eleverne for første gang - på gymnasialt niveau - stifte bekendtskab med den tværfaglige og problemorienterede rapportgenre. Det betyder, at eleverne skal bruge deres viden fra afsætning, innovation og virksomhedsøkonomi til at identificere og komme med løsningsforslag til nogle konkrete problemstillinger i virksomheden, Louis Nielsen. I EO0 skal eleverne løse opgaven i grupper på 3-4 personer.

Med udgangspunkt i casematerialet om Louis Nielsen, som kendes fra HHX-faget, erhvervs-case, har underviserne rammesat en problemstilling, hvori det tydeligt fremgår, hvilke områder eleverne skal arbejde med. Rammesætningen har til formål på en praktisk måde at illustrere, hvordan der kan skabes tværfaglighed mellem flere fag - uden at der blot bliver tale om flerfaglighed. Resultatet af elevernes arbejde samles i en minirapport på 6-8ns, ligesom de tillige skal udarbejde et produkt i form af en illustration, app, model, prototype, video mv. Der er med andre ord tale om en formidlingsorienteret aktivitetsform, hvor eleverne gennem en aktiv indsats skal besvare de af underviserne stillede spørgsmål. Emnet og spørgsmålene er imidlertid så bredt formuleret, at det påhviler eleverne at konkretisere og afgrænse emnet; ligesom eleverne, udover den i case-materialet tilvejebragte empiri, er nødt til at indsamle supplerende information for at skabe et objektivt og aktuelt datagrundlag for besvarelsen.

Eleverne bliver med andre ord indført i det casebaserede arbejde som en sekventiel metode, hvor forståelse, situationsanalyse, løsningsforslag og konsekvenser i en vis kronologi skal lede eleverne frem til at kunne gennemføre en præsentation. Således skal eleverne forstå, at det casebaserede arbejde er funderet på en hybrid mellem casemetoden og den erhvervsøkonomiske metode, som en anvendelsesorienteret iterativ proces mellem empiri, teori, analyse, udfordring og løsningsforslag. I forlængelse heraf er eleverne blevet præsenteret for centrale begreber og modeller inden for den merkantile fagrække. Da EO0 gennemføres relativt tidligt på det studieforberedende år vil nogle begreber og modeller være helt nye, mens eleverne vil kunne genkende andre fra undervisningen på GF2 og den allerede gennemførte undervisning på det studieforberedende år. Det er derfor naturligt, at eleverne oplever en rent faglig progression gennem forløbet, men en anden progression består i, at begreberne knyttes til casearbejdets forskellige faser. Der er lagt vægt på, at eleverne på et simpelt og indledende niveau forstår, at f.eks. situationsanalyse, KSF, udfordringer, løsningsforslag, konsekvenser og metode, i de forskellige casefaser knytter sig til specifikke erhvervsøkonomiske kompetencer.

På et mere pragmatisk plan betyder det, at eleverne gennem en analyse af casevirksomheden Louis Nielsens forretningsmodel har identificeret de kritiske succesfaktorer. Som et led i at argumentere for Louis Nielsens centrale udfordringer, har eleverne endvidere indsamlet, analyseret og vurderet informationer om de interne og eksterne forhold og samlet det i en SWOT-opstilling.

Undervisningsbeskrivelse EO 2025-26

I EO0 vil stilladseringen af elevernes arbejde være størst, for gradvist at blive mindre hen mod EOP. Det betyder, at der på klassen har været fælles opsamlinger ift. BMC-modellen og udfordringer, hvor eleverne, som en formidlingsorienteret vejledning, har haft lejlighed til at sammenligne egne resultater med andre grupper og undervisergenererede løsninger. Til gengæld har den kreative proces ifm. udvikling af løsningsforslag været genstand for den enkelte gruppes selvstændige arbejde, hvor undervisernes vejledningsrolle, med afsæt i det induktive princip, har været af mere procesorienteret karakter. Det bemærkes imidlertid, at eleverne på dette tidlige stadie fortsat har en skrøbelig og uprøvet tilgang til kernestoffet fra afsætning, innovation og virksomhedsøkonomi, hvorfor underviserne ofte må veksle mellem en høj og lav styring i klasserummet eller ift. de enkelte gruppers nærmeste udviklingszone. Det bemærkes, at afsætning B er et valgfag, men skolen har valgt faget for alle elever på holdet.

Den økonomiske tankegangskompetence og ræsonnementskompetencen er søgt inddraget i elevernes faglige argumentation for udvalgte løsninger, hvor eleverne skal tilstræbe at inddrage såvel afsætningsmæssige, innovative og økonomiske overvejelser og refleksioner.

EO0 afvikles i uge 37-38 og har en varighed på 25 undervisningstimer. De 25 timer fordeler sig på en introduktionsdag og på det efterfølgende forløb. Timerne i forløbet består både af undervisningstid, hvor grupperne kan søge råd og vejledning hos deres undervisere, og fordybelsestid, hvor grupperne kan arbejde selvstændigt med problemstillingen. I EO0 vil eleverne opleve, at undervisningstiden udgør en relativ stor andel af de skemalagte lektioner. Eleverne har tilstedeværelsespligt i de skemalagte lektioner, også selvom de er udlagt som fordybelsestid.

For at træne elevernes evner til at gå til mundtlig prøve, evalueres EO0 ved en mundtlig gruppefremlæggelse på 40 min inkl. votering, hvor man gennem interne eksaminatorer tilstræber at skabe en så autentisk "eksamenssituation" som mulig. Desuden rettes minirapporterne med særligt fokus på metode, formalia og rapportopbygning.

EO1

EO1 afvikles som en del af EuxBizCup, som er en landsdækkende konkurrence for elever på det studiekompetencegivende år på EUX Merkantil. Konkurrencen arrangeres og faciliteres af Merkura (Videncenter for merkantil udvikling). I konkurrencen deltager EUX-elever fra hele landet.

Link til al information om EuxBizCup findes her:

<https://euxbizcup.dk/>

Frederikshavn Handelsskole har valgt, at fagene afsætning, informatik, dansk og innovation indgår i forløbet.

Undervisningsbeskrivelse EO 2025-26

EO1 afvikles i uge 46-47 og har en varighed på 25 undervisningstimer. De 25 timer fordeler sig på en introduktionsdag og på det efterfølgende forløb. Timerne i forløbet består både af undervisningstid, hvor grupperne kan søge råd og vejledning hos deres undervisere, og fordybelsestid, hvor grupperne kan arbejde selvstændigt med problemstillingen. I EO1 vil eleverne opleve, at undervisningstiden udgør en mindre andel af de skemalagte lektioner end i EO0, hvilket er den naturlige del af den progression, som eleverne oplever i EO-forløbet. Eleverne har tilstedeværelsespligt i de skemalagte lektioner, også selvom de er udlagt som fordybelsestid.

Eleverne arbejder i grupper af 3-4 personer. De skal aflevere en video med deres løsninger/opgaver i forløbet, samt et skriftligt produkt, hvor de uddyber teori, metoder og løsningsforslag. De involverede undervisere i forløbet udvælger det bedste forslag til løsning af den stillede opgave "Hvordan kan Kystnær øge sin digitale omsætning" og indsender forslaget til Merkura, som i samarbejde med bl.a. virksomheden Kystnær udvælger de 5 bedste forslag til finalen, som afvikles i december i København.

EO2

EO2 (ErhvervsOmråde2) er det tredje forløb i EO. I dette forløb skal eleverne bygge videre på de studiekompetencer, som de tilegnede sig under EO0 og EO1. Dvs. at kravene til deres analytiske og problemorienterede arbejde skærpes, ligesom der, til forskel fra EO0 og EO1, kræves en større selvstændighed. Eleverne skal imidlertid ikke arbejde helt individuelt med problemstillingen; arbejdet i EO2 udføres således parvist, idet enkelte elever af personlige årsager dog har opnået dispensation til at udarbejde EO2 individuelt.

I dette forløb får eleverne parvist, med hjælp fra en vejleder, indflydelse på ordlyden i deres problemformulering; ligesom de må vælge de to fag, de vil skrive i. Det er på forhånd besluttet, at eleverne som udgangspunkt skal vælge et merkantilt fag (afsætning, VØ, informatik eller innovation) i kombination med et alment fag (engelsk, dansk, samfundsfag eller tysk). Denne konstellation skal forberede eleverne på at tænke i merkantile problemstillinger, men samtidig demonstrere, at det kan ske i forening med et alment dannende fag. Eleverne anspores med andre ord til på et ubevidst plan at indtage forskellige videnskabsteoretiske udgangspunkter og dermed anskue deres problemformulering fra flere vinkler, hvormed eleverne også vil opnå forskellige former for viden. Det er idealet, at eleverne formår at arbejde tværfagligt, hvormed der opstår en pragmatiske designoptimering eller en decideret metodetriangulering, hvor fagene i forening bidrager til en dybere forståelse end fagene hver for sig.

For at klæde eleverne på ift. at vælge fag, har eleverne forinden deltaget i en speeddating, hvor deres respektive fagundervisere har præsenteret eleverne for nogle problemstillinger, hvor emnet, *turisme*, går hånd i hånd med netop deres fag.

Undervisningsbeskrivelse EO 2025-26

Arbejdet tager fortsat udgangspunkt i et autentisk og praktisk emne under overskriften »Turisme«. Ud fra elevernes fagvalg skal de komme med bud på løsning af en konkret problemstilling, som de har identificeret i det lokale erhvervsliv. Det er oplagt at arbejde med virksomheder inden for selve turist- eller oplevelsesindustrien, f.eks. hoteller, campingpladser, restauranter, museer mv.; men eleverne kan f.eks. også undersøge, hvordan en almindelig detailforretning agerer i et lokalsamfund præget af et stort antal turister. Turisme udgør således et væsentligt indtægts- og beskæftigelsesgrundlag for Frederikshavn Kommune, hvor det er ét af fire vækstspor. Det bemærkes, at hver af de tre større byer i Frederikshavn Kommune – Frederikshavn, Skagen og Sæby – bidrager med forskellige værditilbud til forskellige former for turister. Det er derfor hensigten, at eleverne selv skal søge oplysninger og empiri blandt nogle af de lokale virksomheder og organisationer, idet bl.a. VisitNordjylland via analysebureauet, Epinion, har udarbejdet en potentialeplan for turistindustrien.

Med udgangspunkt i lokalområdet og med afsæt i turisme er det hensigten at tone EO2-forløbet i en induktiv retning, hvor eleverne lader empirien og det konkrete genstandsfelt afgøre, hvilke fag og teorier der kan bringes i anvendelse i deres arbejde. Der er dels tale om en procesorienteret aktivitetsform, hvor eleverne ved selv at formulere arbejdsspørgsmålene anspores til faglig tilegnelse og fordybelse; og dels en problemorienteret aktivitetsform, hvor svarene findes gennem anvendelse af faglig viden, teori og metode inden for de respektive fag.

EO2 afvikles i uge 50-51 og har en varighed på 25 undervisningstimer, idet speeddating og vejledning om fagvalg og udarbejdelse af problemformuleringer er gået forud. Timerne i forløbet består både af undervisningstid, hvor eleverne kan søge råd og vejledning hos deres undervisere, og fordybelsestid, hvor eleverne kan arbejde selvstændigt med problemstillingen. Til forskel fra specielt EO0 vil eleverne i EO2 opleve, at fordybelsestiden udgør en større andel af de skemalagte lektioner. Eleverne har tilstedeværelsespligt i de skemalagte lektioner, også selvom de er udlagt som fordybelsestid.

Til forskel fra EO0, hvor vejledningen fortrinsvis var af formidlingsorienteret art, vil der under EO2-forløbet gradvist være mere og mere tale om en procesorienteret vejledning, hvor vejlederne gennem opstilling af alternative mål og metoder vil anspore eleverne til at søge ind i nærmeste udviklingszone. Dette afhænger naturligvis af de respektive elevers faglige ståsted, hvorfor nogle elever fortsat vil opleve, at der anlægges en formidlingsorienteret vejledningsstrategi. Da der er hele syv fag repræsenteret i EO2, vil vejlederne i de respektive fag kun være til rådighed i dele af EO2-perioden, hvorfor der ligger en skjult øvelse i, at eleverne skal kunne arbejde videre med andre dele af opgaven, selvom de måtte være stødt på en udfordring, der kræver vejledning.

EO2 afsluttes med, at der udarbejdes en EOO (ErhvervsOmrådeOpgave), der i overensstemmelse med bekendtgørelsen er en obligatorisk skriftlig rapport på 8-10ns. EOO er tænkt som en "generalprøve" på den efterfølgende EOP, hvorfor den rettes med særligt fokus på såvel formalia, metode og faglighed. EOO er elevernes mulighed for at få

Undervisningsbeskrivelse EO 2025-26

fintunet nogle af deres færdigheder i rapportgenren, idet de allerede har haft mulighed for at øve sig lidt i forbindelse med minirapporten i EO0.

Desuden evalueres EO2 ved en mundtlige præsentation, hvor eleverne parvist fremlægger resultatet af deres arbejde i 30 min. inkl. votering. Eksaminatorerne skifter afhængigt af elevernes fagvalg, sådan at eleverne eksamineres af deres respektive fagundervisere. I forbindelse med den mundtlige præsentation, vil der blive lagt vægt på elevernes evne til, på en struktureret måde, at præsentere deres konklusioner og indgå i en faglig dialog om projektet og deres metodeovervejelser.

EOP

EOP (ErhvervsOmrådeProjektet) er det afsluttende forløb og kronen på værket. EOP-rapporten, med et omfang på 12-17ns, danner således grundlag for den mundtlige EOP-eksamen. I EOP-forløbet skal eleverne arbejde selvstændigt med projektet og de skal således selv formulere et udkast til problemformulering.

EOP afvikles i perioden uge 3-11 og har en varighed på 50 undervisningstimer, hvoraf de 20 timer er undervisningstid og de 30 timer er fordybelsestid – det svarer til sammenlagt ti skoledage. Selve forløbet startes op i uge 3. Fire af skoledagene afvikles spredt ud over uge 3-9, mens de resterende seks arbejdsdage er placeret sammenhængende hen over weekenden i uge 10-11. I sidstnævnte sammenhængende periode har eleverne ikke tilstedeværelsespligt, men eleverne er velkomne til at anvende skolens faciliteter, hvor der i øvrigt er mulighed for at søge vejledning i den til formålet oprettede ESOP-Cafe. Det bemærkes, at EOP-skriveperioden på EUX og SOP-skriveperioden på HHX er sammenfaldende, og at man gennem hele forløbet deler faciliteter og vejledere.

Eleverne tildeles to vejledere. Det er skolens hensigt, at eleverne tildeles vejledere, som de kender fra undervisningen i de fag, der indgår i eksamensprojektet; men der kan forekomme tilfælde, hvor dette ikke er hensigtsmæssigt eller organisatorisk muligt. I så fald kan eleverne få en vejleder, de ikke nødvendigvis kender fra undervisningen.

Vejledningen foregår så vidt muligt på de skemalagte vejledningsdage i perioden fra uge 3-5. Vejledning ud over vejledningsdage skal ske før eller efter skole, i pauser eller mellemtimer. Det aftales eleverne individuelt med deres respektive vejledere.

Eleverne vælger i samråd med vejlederne et emne, hvor de valgte fag indgår. Emnet skal afgrænses på en sådan måde, at der kan udformes en problemformulering, som sikrer, at der ikke kan ske genanvendelse af afsnit fra besvarelser, som tidligere er afleveret og rettet.

Undervisningsbeskrivelse EO 2025-26

Med de øgede krav til selvstændighed følger også flere friheder. Eleverne skal selv vælge emneområde og den virksomhed eller det genstandsfelt, som de vil arbejde med. Mht. valg af fag, gælder der dog nogle særlige regler. Vigtigt er det, at eleverne arbejder med et autentisk og praktisk emne, hvor de kan anvende modeller og teorier fra de valgte fag.

Fagkombinationen giver eleverne et ståsted til at komme med bud på løsning af nogle konkrete problemstillinger, som findes i elevernes respektive casevirksomhed.

Iht. Bekendtgørelsen og EO-vejledningen skal elevernes EOP bygge på deres interesse for at fordybe sig i et område, der belyses ved hjælp af de to valgte fag. Der skal være tale om et område af relevans for erhvervsuddannelsen og erhvervsområdet, belyst ved en meningsfuld fagkombination. I punktform betyder det:

- 1) Mindst ét af de valgte fag skal være på B-niveau. Dvs., at elevernes fag på C-niveau ikke kan stå alene.
- 2) EOP udarbejdes på det højeste faglige niveau. Eleverne skal altså enten skrive på det højeste igangværende eller afsluttede niveau. Hvis eleverne f.eks. vælger at skrive EOP i faget dansk, skal de skrive på A-niveau, da eleverne pt. modtager undervisning på A-niveau, også selvom det endnu ikke er afsluttet.
- 3) Fagene skal kunne "se sig selv" i emnet og problemformuleringen, men der er ikke noget krav om en bestemt vægtning af fagene i EOP. – dvs. efter devisen: "Sag frem for fag..."
- 4) Relevans for erhvervsuddannelsen og erhvervsområdet betyder, at almene fag som dansk, engelsk, tysk og samfundsfag ikke er velegnede til at repræsentere den erhvervsfaglige faglighed. Disse fag skal kombineres med et merkantilt fag som afsætning, virksomhedsøkonomi, informatik eller innovation. Et merkantilt fag må imidlertid gerne kombineres med andre merkantile fag.

Det er ikke unormalt, at eleverne skal redigere deres problemformuleringer flere gange i vejledningsperioden. Det er afslutningsvis vejledernes opgave at udarbejde den endelige opgaveformulering. I nogle tilfælde vil elevernes udkast til problemformulering kun fordre mindre modifikationer, mens det i andre tilfælde vil kræve en større justering. Det vil f.eks. være tilfældet, hvis opgaveformuleringen savner en tydelig taksonomisk progression eller hvis det slet og ret ikke er muligt at besvare problemet; enten pga. manglende empiri eller fordi problemet ikke kan behandles inden for fagenes metoder.

Undervisningsbeskrivelse EO 2025-26

Arbejdet med udarbejdelse af problemformuleringer er et delikat anliggende, hvor vejlederne på den ene side skal tage hensyn til elevernes integritet, projekt-ide og faglige ståsted; mens det på den anden side påhviler vejlederne at tilse, at problemformuleringen også skal kunne bringe eleven op på det ønskede niveau. Problemformuleringerne udarbejdes altså med udgangspunkt i det elevgenerede udkast til problemformulering, men også under hensyn til den enkelte elevs faglige standpunkt, idet en gensidig og løbende dialog betrygger, at eleverne dels forstår, dels oplever et ejerskab for projektet. Vejledningen udfolder sig med andre ord som en iterativ proces, med den videnskabelige basismodel som forgangsbillede.

Det er bestemt ved bekendtgørelse, at EOP udarbejdes individuelt. Eleverne er imidlertid blevet ansporet til at sparre med hinanden; ligesom de er blevet opfordret til at gøre brug af deres erfaringer fra EO0, EO1 og EO2.

Den udarbejdede EOP-rapport danner grundlag for en dialogbaseret prøveform, idet eleverne i løbet af eksaminationstidens første 8-10 minutter præsenterer og fremlægger projektet. Præsentationen skal indeholde centrale problemstillinger, relevante analysedele, vurderinger, konklusioner og perspektiveringer samt refleksioner over anvendelse af teori og metode. Derefter foregår resten af eksamen som en samtale/dialog mellem elev, eksaminator og censor omkring projektets indhold og relevante faglige emner.